

จริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย: กรณีศึกษา มูลนิธิธรรมรักษ์มีณีนรัตน์ จังหวัดชลบุรี

กิตติพงษ์ บุรณเฉลิมพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

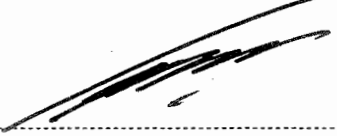
ตุลาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

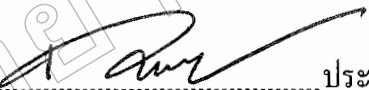
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ กิตติพงษ์ บุณณเฉลิมพงศ์ จบเรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

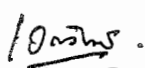
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

 อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร)

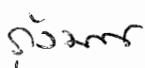
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร. ปกรณ์ มณีปกรณ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธาน
(พันตำรวจเอก ดร. พรชัย ชันดี)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร. ปกรณ์ มณีปกรณ์)

 กรรมการ
(ดร. รุ่งนภา ขรรขเกษมสุข)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ชสสมศักดิ์)

วันที่ 18 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร.ปรกรณ์ มณีปกรณ์ ที่ปรึกษาร่วม ที่ช่วยให้คำปรึกษาและให้แนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งกรุณาเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษาทุกครั้งที่มีข้อสงสัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และคอยติดตามความคืบหน้าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ พันตำรวจเอก ดร.พรชัย พันดี ที่กรุณาให้คำแนะนำและแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงงาน ตรวจสอบให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์สมชาย พุทธนพ ประธานมูลนิธิธรรมรักษามิตรณ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่บุคลากรในหน่วยงานมูลนิธิธรรมรักษามิตรณ์ทุกท่านที่ให้ข้อมูลคำแนะนำและให้คำปรึกษาทุกครั้งจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ในภาควิชารัฐศาสตร์ ที่ให้คำปรึกษาและช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องขั้นตอนการดำเนินงานด้านเอกสารการทำวิทยานิพนธ์นี้ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ สาขาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม ทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจและสอบถามความก้าวหน้ามาโดยตลอด

สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณแม่นริสริ บุรณเฉลิมพงษ์ และครอบครัวผู้เป็นกำลังใจ รวมทั้งคอยให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน คุณประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และกัลยาณมิตร ทุก ๆ ท่าน

กิตติพงษ์ บุรณเฉลิมพงษ์

51925579: สาขาวิชา: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต; ร.ม. (สาขาการบริหารงานยุติธรรม)

คำสำคัญ : จริยธรรม/ อาสาสมัคร/ หน่วยกู้ภัย/ มูลนิธิธรรมรักษ์มีมิตรัน

กิตติพงษ์ บุณเฉลิมพงษ์: จริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย: กรณีศึกษามูลนิธิธรรมรักษ์มีมิตรัน จังหวัดชลบุรี (ETHICS OF THE VOLUNTEERS IN A RESCUE AGENCY: A CASE STUDY OF THE RESCUE DHARMA RASAMI MANEERAT FOUNDATION)
คณะกรรมการการควบคุมวิทยานิพนธ์: เอกวิทย์ มณีธร, ร.ด., ปกรณ์ มณีปกรณ์, ป.ร.ด., 95 หน้า. ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาหลักจริยธรรมในการทำงานของอาสาสมัคร ปัญหาทางจริยธรรมในการทำงานของอาสาสมัคร และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมของอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัยมูลนิธิธรรมรักษ์มีมิตรัน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมูลนิธิธรรมรักษ์มีมิตรัน จำนวน 11 คน และ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับมูลนิธิธรรมรักษ์มีมิตรันจำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 19 คนซึ่งสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักจริยธรรมในการทำงานอาสาสมัครในหน่วยกู้ภัย ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้ที่เป็นอาสาสมัครกู้ภัย ต้องสร้างจิตสำนึกต่อตนเองในเรื่องความเสียสละอย่างจริงจังเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ตระหนักในเรื่องคุณธรรมเป็นสำคัญ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต สามัคคี กล้าหาญ อุดม มีความรู้และความรอบคอบในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยกู้ภัย อย่างเคร่งครัด ไม่ถือตัว ไม่วางอำนาจ ให้ผู้อื่นยำเกรง

2. ปัญหาทางจริยธรรมในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครกู้ภัย ได้แสดงความคิดเห็นว่า จะต้องช่วยกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานกู้ภัย โดยจะต้องสร้างความเชื่อมั่นและความเชื่อถือให้แก่ประชาชน ในการแสดงความบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากพื้นฐานของแต่ละบุคคล ซึ่งมาจากต่างพ่อ ต่างแม่ ต่างความคิด ต่างการศึกษาซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการอบรมเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆก่อนปฏิบัติงาน ปัจจุบันมีอาสาสมัครจำนวนมากขึ้น เนื่องจากเห็นว่าเงินเดือนและค่าเบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ มีตำแหน่งหน้าที่ มีเครื่องแบบ เป็นความโก้ วางอำนาจให้ผู้อื่นยำเกรง บางคนแต่งกาย พูดจาไม่สุภาพ ซึ่งแตกต่างจากแต่ก่อนบุคคลที่เข้ามาเป็นอาสาสมัคร จะทำด้วยใจที่เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และพบว่าอาสาสมัครบางคนมีอาชญากรรมหรือพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่จะต้องอาศัยการตัดสินใจในการให้ความช่วยเหลือชีวิต

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวแก้ไขปัญหาทางจริยธรรม ได้เสนอแนะ ผู้ที่เป็นอาสาสมัครจะต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ อุดม มีเวลา มีใจรัก มีความรับผิดชอบ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย ต้องมีการเตรียมความพร้อม มีการฝึกอบรมวิธีการทำงาน ฝึกปฏิบัติวิธีการใช้อุปกรณ์การทำงาน และเรียนรู้อยู่เสมอ สร้างจิตสำนึกให้กับอาสาสมัครมากขึ้น โดยอาสาสมัครทุกคนควรได้รับการอบรมหลักจริยธรรมวิชาชีพและ ต้องมีเมตตาธรรม ควรกำหนดกฎเกณฑ์บทลงโทษของอาสาสมัครที่กระทำความผิด ฝึกปฏิบัติธรรมให้รู้ถึง ชั่วดี บาปบุญคุณโทษ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จัดให้มีกฎหมายรองรับอาสาสมัคร มีการจดทะเบียนอาสาสมัครที่ ควรมีการกำหนดหลักจริยธรรมของอาสาสมัครกู้ภัย จัดตั้งองค์กรอาสาสมัครกู้ภัยซึ่งเป็นองค์กรกำกับด้านจริยธรรม กำหนดพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จัดตั้งสถาบันหรือศูนย์ฝึกอบรมอาสาสมัคร จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานอาสาสมัครแห่งชาติ และการประกาศเกียรติคุณยกย่องบุคคลที่ทำหน้าที่อาสาสมัครดีเด่นหรือประกาศเกียรติคุณแก่องค์กรหรือมูลนิธิที่มีผลงานเทียบเท่ามาตรฐานสากล ให้สาธารณชนทราบ

51925579: MAJOR: POLITICAL SCIENCE; M.A.(JUSTICE AND SOCIAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS : ETHICS / VOLUNTEERS/ DHARMA RASAMI MANEERAT

KITTIPONG BURANACHALERMPONG: ETHICS OF THE VOLUNTEERS IN A RESCUE AGENCY: A CASE STUDY OF THE RESCUE DHARMA RASAMI MANEERAT FOUNDATION. THESIS ADVISORS: EKKAWIT MANEETHORN, Ph.D., PAKORN MANEERAKORN, Ph.D., 95 P. 2012.

The objectives of this research are study of ethics in the work of volunteer, ethical problem in the work of volunteer and suggestions of solution about ethical problem in the Rescue Dharma Rasami Maneerat. Foundation by interview from personnel who directly and non - directly related to the rescue foundation. The results are summarized as follows.

1. The opinion about ethics in the work of volunteer in the rescue foundation, for example the volunteer must create consciousness about sacrifice to public by themselves, realize to virtue, responsible to help the victims, honesty, harmony, brave, tolerate while working the volunteers should have the knowledge, wariness in their work and follow the rules of the rescue foundation.
2. The ethical problem in the work of volunteers, for example the volunteer must help to solve the image of honesty, show the reliability and sincerity to people while their working. Furthermore, the basic problems are the volunteer come from different family, thinking, education and culture so the volunteer need to prepared, training methods work, practice how to use the device to work before they go to work in real situation. Nowadays amount of volunteer are increasing because they think the rescue foundation has a job, salary, allowance, uniform to them. Some volunteer wear uniform disheveled and show the power over people unlike the past people came to volunteer to do it with sacrifice to public and some young volunteer have less experience and maturity to decide to support life in real situation.

3. The suggestions of solution about bad ethical behavior problem, for example the volunteer must sacrifice, tolerate, have free time, be extremely fond of responsible to help the victims. Need to be prepared, training methods work, practice how to use the device to work and learn always. Create more consciousness for volunteers. Should train about professional of ethics and have mercy. Should stipulate penalties for the volunteer who perpetrators. Practice the dharma to learn about goodness, wicked, sin, fortune, merit and punishment.

Policy suggestions: provide legal support for volunteers, registration is voluntary should be the ethics of rescue volunteers, organization volunteer rescue as corporate governance of ethics. Specific act of promoting Social welfare, establish the institutions or training volunteers, form committee of volunteers to promote and coordinate

national, honored announce for outstanding volunteers who perform as excellent volunteers, honored announce for unit or foundation that work in universal standard to public.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรม.....	6
ความหมายและองค์ประกอบวิชาชีพ.....	21
จริยธรรมวิชาชีพ.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย.....	29
หลักจริยธรรมวิชาชีพอาสาสมัครกู้ภัย.....	33
มูลนิธิตรรมรศมีมณีนรัตน์.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
ประชากรและสถานที่ศึกษา.....	54
กระบวนการรวบรวมข้อมูล.....	55
เครื่องมือในการวิจัย.....	56
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 สรุปผลการวิจัย	63
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	63
ตอนที่ 2 ประเด็นจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมรักษามิณรัตน์ และผู้ปฏิบัติหน้าที่ในมูลนิธิธรรม รักษามิณรัตน์	67
ตอนที่ 3 ประเด็นจริยธรรมบุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมูลนิธิธรรมรักษามิณรัตน์ อาทิเช่น บุคลากรทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สื่อมวลชน ประชาชนทั่วไป	71
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	76
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผลการวิจัย	80
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	90
ประวัติย่อของผู้วิจัย	95

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ระดับจริยธรรมและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	10
2 ระดับการพัฒนาการจริยธรรมของ Gilligan.....	12
3 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของมูลนิธิธรรมรักษ์มีธีรัตน์ และผู้ปฏิบัติ หน้าที่ในมูลนิธิธรรมรักษ์มีธีรัตน์	64
4 ข้อมูลทั่วไปของบุคคลที่มีได้เกี่ยวข้องกับมูลนิธิธรรมรักษ์มีธีรัตน์.....	65